

МОЛОДИЙ КОШТАР

ОРГАН КІРОВОГРАДСЬКОГО ОБКОМУ АКSMУ

Рік видання VIII

№ 148 (848)

П'ЯТНИЦЯ, 15 ГРУДНЯ 1967 РОКУ

Ціна 2 коп.

СЕРДЕЧНА ПОДЯКА

ЦЕНТРАЛЬНИЙ КОМІТЕТ КПРС, ПРЕЗИДІЯ ВЕРХОВНОЇ РАДИ СРСР І РАДА МІНІСТРІВ СРСР ВИСЛОВИЛИ СЕРДЕЧНУ ПОДЯКУ ВСЬОМУ РАДЯНСЬКОМУ НАРОДОВІ ЗА ПАЛКІ ПОЗДОРОВЛЕННЯ, ПРИВІТАННЯ І ТРУДОВІ РАПОРТИ НА АДРЕСУ ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМІТЕТУ КПРС, ПРЕЗИДІУ ВЕРХОВНОЇ РАДИ СРСР І РАДИ МІНІСТРІВ СРСР У ЗВ'ЯЗКУ З 50-РІЧЧЯМ ВЕЛИКОЇ ЖОВТНЕВОЇ СОЦІАЛІСТИЧНОЇ РЕВОЛЮЦІЇ І ПОБАЖАЛИ ВСІМ РАДЯНСЬКИМ ЛЮДЯМ НОВИХ ВЕЛИКИХ УСПІХІВ У БУДІВНИЦТВІ КОМУНІЗМУ, В ПРАЦІ НА БЛАГО НАШОЇ ВЕЛИКОЇ БАТЬКІВЩИНИ.

(ТАРС).

РЕЗЕРВИ ПРОДУКТИВНОСТІ...

З кожним роком міняють свої обличчя наші підприємства. Надходить нова техніка, будуються сучасні цехи. І все ж підвищення продуктивності праці залежить не

тільки від цього. Чималу роль відіграє те, як використовується устаткування, як впроваджується наукова організація праці, яка трудова дисципліна і т. ін.

Про все це йшлося на обласній науковій конференції «Резерви підвищення продуктивності праці в промисловості області», скликаній обкомом КП України, облпрофрадою, обласною радою науково-технічних товариств, Кіровоградським відділенням науково-дослідного інституту праці, Будинком

науково-технічної пропаганди Міністерства тракторного і сільськогосподарського машинобудування.

Учасники конференції звертали увагу на взаємозв'язок проблеми підвищення продуктивності праці і господарювання в умовах, коли підприємства переходять на нову систему плануван-

ня та економічного стимулювання.

Про резерви підвищення продуктивності праці в промисловості вели мову секретар обкому КП України М. П. Суркін, голова облпрофради Д. Т. Жмак, завідувач Кіровоградським відділенням інституту праці кандидат економічних наук Л. М. Філь-

штейн, керівник і спеціаліст провідних підприємств області, співробітники науково-дослідного інституту праці (м. Москва) та ряд інших товаришів.

Це була справжня ділова розмова про резерви підвищення продуктивності праці на фабриках, заводах, шахтах області.

Надія ЛАРИКОВА, водій електрoкара Знаменського локомотивного депо — неабиякий ентузіаст. Комсомолка — депутат міської Ради, студентка залізничного технікуму.

Фото О. КУЗНЕЦОВА.

У ЦК ЛКСМУ

По всій республіці все ширше розгортається змагання за гідну зустріч 50-річчя Радянської влади на Україні. Активними помічниками партійних організацій по мобілізації молодих виробничників на боротьбу за успішне виконання державних планів та ювілейних соціалістичних зобов'язань колективів промислових підприємств, будов, транспорту, колгоспів та радгоспів виступають комсомольські організації республіки. Значно зросла організованість, бойовитість молодіжних колективів, підвищилась роль у них комсомольських груп, з'явилось багато нових форм змагання серед працюючої молоді. Боротьба за право володіти вимпелами героїв п'ятирічок — Микити Ізотова, Макара Мазая, Петра Кривоноса, Паші Ангеліної, мандатом обкомів ЛКСМУ «Червона гвоздика», Жовтневі огляди комсомольських справ, естафети молодих гірників, металургів і будівельників під девізом «Ювілею революції — подарунки молодих», різноманітні професійні конкурси — усе це значною мірою сприяло підвищенню трудової та громадської активності юнаків і дівчат.

Юні новатори республіки за період огляду-конкурсу технічної творчості молоді «П'ятиріччя — майстерність і пошук молодих» внесли 170 тисяч рацпропозицій, умовний економічний ефект від впровадження яких 9 млн. крб.

При підведенні підсумків виконання ювілейних соціалістичних зобов'язань ряд комсомольсько-молодіжних колективів промислових підприємств Харкова виступив з новою ініціативою. Ентузіастами звернулися до всіх молодих трудівників області із закликом розгорнути соціалістичне змагання за гідну зустріч 50 річчя ВЛКСМ під девізом «Від ювілею Вітчизни — до ювілею комсомолу».

«Героїзм, трудовий ентузіазм

Кривого Рога, Макіївки, Северодонецька та багатьох інших міст республіки.

ЦК ЛКСМ України схвалив починання комсомольсько-молодіжних колективів промислових підприємств Харкова — ініціаторів соціалістичного змагання за гідну зустріч 50-річчя ВЛКСМ під девізом «Від ювілею Вітчизни — до ювілею комсомолу». Обкомом, міськкомом, райкомом, комітетом комсомолу первинних організацій

ВІД ЮВІЛЕЮ БАТЬКІВЩИНИ — ДО ЮВІЛЕЮ КОМСОМОЛУ

старшого покоління, яке побудувало соціалізм і відстояло незалежність Батьківщини у важкій боротьбі з німецько-фашистськими загарбниками, зобов'язують нас, молодь 60-х років, — говорять вони у своєму зверненні, — зразковою, високоорганізованою працею примножувати традиції славного Ленінського комсомолу, зміцнювати могутність нашої Вітчизни».

Уже зараз близько тисячі молодіжних колективів Харківської області включилися в змагання за гідну зустріч 50-річчя ВЛКСМ. Вони беруть нові, підвищені зобов'язання. Молоді робітники електромеханічного заводу вирішили виготовити в позаробочий час 3500 електромоторів, велосипедного — 1500 велосипедів, тракторного — зібрати 100 тракторів, «Серп і Молот» — 100 дизелів. Ініціативу харків'ян палко підтримали молоді трудівники Києва, Львова, Одеси,

рекомендовано розгорнути широку організаційно-масово-політичну роботу по залученню працюючої молоді до активної участі у змаганні за гідну зустріч півстоліття ВЛКСМ, забезпечити його високу дієвість і гласність, допомогти кожному юнакові та дівчині визначити особисті трудові зобов'язання на честь ювілею комсомолу, спрямувати їх енергію і творчий пошук на успішне виконання планових завдань, боротьбу за поліпшення техніко-економічних показників виробництва.

Обов'язок комітетів комсомолу — вміло використати і поширити досвід, арсенал форм і методів роботи комсомольських організацій по підвищенню трудової активності молоді, нагромадженій у період змагання за гідну зустріч 50-річчя Великої Жовтня та 50-ї річниці Радянської влади на Україні.

Студентству — комуністичний гарт

З IV Пленуму ЦК ЛКСМ України

Покоління юнаків і дівчат 60-х років припало велике щастя жити і працювати в прекрасний, неповторний час. У наш вік, вік космічних швидкостей і пізнання таємниць атома, перед молоддю відкриті безмежні простори для дерзаних, пошуків, ініціативи. Партія всемірно дбає про виховання молодого покоління, бачить у ньому продовжувача славних революційних, бойових і трудових традицій радянського народу. І чим повніше оволодівають юнаки і дівчата досягненнями науки та культури, тим більший вклад вносять вони в будівництво матеріально-технічної бази комунізму. Готувати висококваліфікованих,

ідейно загартованих, всебічно розвинутих спеціалістів покликана радянська вища школа.

Про це говорили учасники чергового Пленуму ЦК ЛКСМ України, який обговорив завдання комсомольських організацій республіки по комуністичному вихованню студентської молоді. Доповідь у цьому питанні зробив перший секретар ЦК ЛКСМ України Ю. Н. Ельченко.

Доповідані і учасники Пленуму, які виступили в дебатах, підкреслювали, що виховати ідейно переконаного, активного будівника комунізму — це значить допомогти молодій людині глибо-

ко оволодіти марксизмом-ленінізмом, знаннями з питань філософії, політичної економії і наукового комунізму, історичного досвіду боротьби Комуністичної партії за побудову соціалізму.

В умовах величезного інтересу студентства до вивчення цих дисциплін найбільших успіхів добиваються там, де налагоджено творчу роботу кафедр суспільних наук і комсомольських організацій. Такий досвід, зокрема, нагромаджено в Київському, Харківському, Львівському і Дніпропетровському університетах, Луганському сільськогосподарському, Дрогобицькому педагогічному і Українському поліграфічному

інститутах. Тут проходять спільні засідання кафедр суспільних наук і комсомольського активу факультетів, курсів та груп, проводяться комсомольські збори, в центрі уваги яких стоять питання вивчення студентами соціально-економічних дисциплін, організуються теоретичні конференції, диспути, зустрічі з старими більшовиками, партійними і радянськими працівниками. Велика увага приділяється методиці роботи студентів над першоджерелами, їх умінню самостійно оцінювати сучасні явища на основі вивчених теоретичних положень.

Без глибоких, міцних знань немає спеціаліста. Це глибоко усвідомлює величезна більшість 800-тисячної армії студентства республіки. Добрих успіхів у навченні добиваються цілі курси і факультети. Так, на технологічному факультеті Дніпропетровського металургійного інституту 78 юнаків і дівчат — відмінники, 192 вчаться на відмінно і добре. В цілому загальна успішність тут становить 99,8 процента. І таких прикладів чимало.

(Закінчення на 2-й стор.).

Студентству — комуністичний гарт

(Закінчення. Початок на 1-й стор.)

Треба, щоб у своїй практичній діяльності комсомольські організації вузів, райкоми, міськкоми і обкоми ЛКСМУ прищеплювали кожному студентіві почуття глибокої відповідальності перед суспільством за стан своєї підготовки до майбутньої практичної роботи. Важливою підмогою в розв'язанні цих завдань є всемірне заохочення відмінників навчання, активізація діяльності громадських комісій і рад, студентських деканатів, старанний добір абітурієнтів, чітко спланована робота з першокурсниками, піклування про правильну, науково обгрунтовану організацію навчального процесу.

Не можна миритися з тим, що майже півтори тисячі студентів одного з найбільших вузівських центрів республіки — Харкова відчислено за неуспішність. Особливої уваги заслуговує так звана категорія трійчонків. Не секрет: з посередніх студентів часто-густо виходять і посередні спеціалісти.

Навчальний процес треба якнайтісніше пов'язати з науково-технічною творчістю студентів. Чимало робіт, виконаних викладачами вузів авіаційного, політехнічного, автомобільного інститутів Харкова, рідного — Дніпропетровська, гірничорудного — Кривого Рога та інших, впроваджені у виробництво, експонуються на виставках. Тільки в цьому році 60 молодих дослідників вузів України на всесоюзному конкурсі відзначені медалями за кращу студентську наукову роботу.

Обов'язок комітетів комсомолу — і далі всемірно активізувати прагнення студентів республіки до науково-дослідної роботи. З цією метою ЦК ЛКСМ України і Міністерство вищої і середньої спеціальної освіти вирішили провести конкурси на кращу студентську наукову роботу по проблемах суспільних наук, історії ВЛКСМ і міжнародного молодіжного руху, а також республіканську наукову студентську конференцію в галузі природничих і технічних наук. Цим подіям передуватимуть аналогічні конкурси та огляди в кожному вузі. Пленум затвердив пропозицію про встановлення щорічної наукової студентської премії імені комсомолу України.

Учасники Пленуму підкресливали, що навчання і виховання, громадська діяльність студента у позаучбовий час органічно зв'язані між собою. Політичні і

дискусійні клуби, проведення ленінських уроків, теоретичних конференцій і зустрічей з ветеранами революції, партії і комсомолу, організація походів по місцях революційної, бойової і трудової слави радянського народу — ось далеко не повний перелік вдало знайдених форм ідейно-політичного виховання юнаків і дівчат.

Треба дбайливо берегти і примножувати кращі традиції вузівського комсомолу, дбати про естетичне виховання молоді, про розумну організацію її дозвілля, всемірне пожевлення спортивно-масової та оздоровчої роботи.

На Пленумі справедливо зазначалось, що народному господарству потрібні не тільки високо кваліфіковані спеціалісти, а й добрі організатори виробництва, вмілі громадські працівники. Таких навичок випускники повинні набувати в стінах вузів. Широку популярність, наприклад, здобули у населення візитні поліклініки і амбулаторії Луганського, Харківського та Донецького медичних інститутів. Сотні старшокурсників у позаучбовий час проводять профілактичні огляди на підприємствах, у колгоспах і радгоспах. А студенти міста Дніпропетровська стали організаторами і керівниками більш як 30 спеціалізованих шкіл юних хіміків, фізиків, математиків, металургів. Тисячі лекцій читали для населення студенти гуманітарних факультетів і вузів.

В останні роки набрала широкі масштаби робота студентів на новобудовах країни. Тільки цього літа, наприклад, 30 тисяч вихованців вузів працювали в містах і селах України, Тюменської області, Красноярського краю, Казахської РСР і Калмицької АРСР. Їх руками споруджено більш як 1200 об'єктів, прокладено 1100 кілометрів ліній зв'язку, радіофіковано дві тисячі будинків, відремонтовано 270 шкіл. Добре попрацювали в цьому році колективи Дніпропетровського університету, Київського автомобільного, Львівського політехнічного, Донецького медичного інститутів.

Значну увагу у виступах на Пленумі було приділено проблемам організаторської роботи комітетів комсомолу. Успішно розв'язувати завдання комуністичного виховання молоді може тільки організаційно міцний комсомольський колектив, яким цілеспрямовано і кваліфіковано керують райкоми, міськкоми, обкоми ЛКСМУ.

Комсомольська група — первинний осередок виховання. Їй під силу активно впливати на кожного студента. Повсякденна увага до роботи груп, боротьба з формалізмом, систематичне навчання групові — головно в роботі комітетів комсомолу. На жаль, подекуди нех-

тують цю вимогу. У вузах республіки чимало чудових комсомольських груп, спаяних міцною дружбою, духом високої вимогливості і дисципліни. Треба всемірною узагальнювати їх досвід на сторінках комсомольської преси, на семінарах і зборах. Пленум вирішив оголосити ленінський огляд студентських груп, присвятивши його 100-річчю з дня народження В. І. Леніна.

На Пленумі йшла ділова розмова про стиль і методи роботи комітетів комсомолу вузів, форми навчання активу, зокрема, секретарів факультетських комсомольських організацій, добір, розстановку і виховання комсомольських активістів, практику охоплення студентів дорученнями і контролю за їх виконанням.

Гостро критикувались ті райкоми, міськкоми, обкоми ЛКСМУ, працівники яких забули дорогу у вузи, займаються питаннями комуністичного виховання студентства від нагоди до нагоди. Зокрема, претензії пред'являлись Донецькому та рядові інших обкомів комсомолу.

З почуттям великої гордості за успіхи країни, рідної республіки зустрічає студентство 50-річчя Радянської України. Юнаки і дівчата широким славним Комуністичній партії за постійне піклування про молодь покоління. Вони прагнуть відповісти на це піклування відмінним навчанням, глибоким оволодінням знаннями, активною суспільно корисною роботою. Важливо очолити цей порив молоді, закріпити і примножити досягнуті у ювілейному році успіхи в комуністичному вихованні студентства.

На Пленумі виступили перший секретар Харківського обкому комсомолу А. О. Горшков, студентка Ужгородського державного університету А. С. Петій, перший секретар Київського міськкому комсомолу К. І. Масик, ректор Київського театрального інституту ім. Карпенка-Карого В. О. Кудін, перший секретар Одеського обкому комсомолу Г. І. Ревенко, голова республіканської ради добровільного спортивного товариства «Буревісник» В. М. Філіппов, асистент Київського ордена Трудового Червоного Прапора інституту інженерів цивільної авіації, командир республіканського штабу студентських будівельних загонів В. В. Сокол, доктор історичних наук, завідувач кафедри КПРС Львівського зооветеринарного інституту Є. М. Галушка, студентка Дніпропетровського державного університету ім. 300-річчя возз'єднання України з Росією Г. О. Овчаренко, ректор Харківського ордена Леніна політехнічного інституту ім. В. І. Леніна М. В. Семко,

перший секретар Львівського обкому комсомолу П. Д. Котик, редактор газети «Молодь України» О. І. Ситник, секретар комітету комсомолу Херсонського сільськогосподарського інституту П. І. Лазник, секретар Луганського обкому комсомолу А. І. Погорелова, секретар комітету комсомолу Донецького державного медичного інституту імені М. Горького М. І. Томашевський, віце-президент Академії наук УРСР, завідувач кафедри обчислювальної техніки Київського ордена Леніна державного університету імені Т. Г. Шевченка В. М. Глушков, міністр вищої і середньої спеціальної освіти УРСР Ю. М. Даденков.

На Пленумі виступив секретар ЦК ЧСМ Словаччини Володимир Бородовчак, який очолює делегацію ЦК ЧСМ Словаччини, що прибула на Україну за запрошення ЦК ЛКСМУ для ознайомлення з роботою вузівських комсомольських організацій республіки.

В роботі Пленуму взяли участь секретарі обкомів ЛКСМУ, група секретарів міськкомів і райкомів комсомолу, завідувачі відділами по роботі серед студентської молоді обкомів і міськкомів ЛКСМУ, секретарі партійних і комсомольських організацій, ректори і викладачі вищих учбових закладів, відповідальні працівники ЦК КП України, міністерств, відомств і організацій республіки.

В роботі Пленуму взяв участь і виступив з промовою секретар ЦК КП України А. Д. Скаба.

В обговореному питанні Пленум прийняв постанову.

Наприкінці роботи Пленуму перший секретар ЦК ЛКСМУ Ю. Н. Єльченко вручив дипломи і медалі лауреатів Республіканської комсомольської премії імені Микели Островського 1967 року за кращі твори літератури і мистецтва та високу виконавську майстерність письменників Павлу Усенку, композиторові Віталію Губаренку, співакові Анатолію Мокренку, скульпторові Валентину Знобі, кінооператорів Івану Ніколайчуку, а також за наукові розробки, відкриття і винаходи: кандидатів фізико-математичних наук, старшому науковому співробітнику Інституту кібернетики АН УРСР Анатолію Стогнію, кандидатом фізико-математичних наук, старшим науковим співробітником фізико-технічного інституту низьких температур АН УРСР Ігорю Кулику та Ігорю Янсону, науковим співробітником ордена Леніна і Трудового Червоного Прапора інституту електрозварювання імені Є. О. Патона АН УРСР С. М. Білецькому, В. М. Голинько, А. Б. Молодкіну, І. С. Пилишенку.

Групи товаришів вручено Почесні грамоти ЦК ВЛКСМ, значки ЦК ВЛКСМ «За активну роботу в комсомолі», грамоти ЦК ВЛКСМ і ЦК ЛКСМУ.

(РАТАУ).

РЕВОЛЮЦІЙНИЙ перехід від капіталізму до соціалізму, початок якого поклав 50 років тому Великий Жовтень, складає основний зміст, суть нашої епохи. Непримирна боротьба між капіталізмом і соціалізмом, яка розгорнулася в світі на сучасному етапі, зробила особливо актуальним питання про шляхи суспільного розвитку.

Що таке суспільство? За якими законами воно розвивається? Що таке суспільний прогрес? Які особливості прогресу в різні історичні епохи? В чому причина незвичайного прискорення суспільного прогресу в наш час? Чому сучасна буржуазна філософія заперечує ідею прогресу? Яка роль молоді, і в першу чергу радянської, в революційній зміні долі людства, в розвитку історичного прогресу й утвердженні справжньої свободи людства?

На ці та ряд інших філософських питань дає відповідь книга «Молоді

про суспільний прогрес»,¹ щойно випущена видавництвом «Молодая гвардія». Робота кандидата філософських наук А. Гусейнова є першою спробою створення популярного посібника на допомогу слухачам та пропагандистам семінару «Молодь і суспільний прогрес».

Книга складається з трьох розділів. В першому — «Що таке суспільний прогрес» — автор коротко і досить популярно розповідає про різні теорії суспільного розвитку, які існували до виникнення марксизму-ленінізму, про філософські школи, погляди і течії, що існують зараз на Заході, дохідливо пояснює, чому буржуазна філософія заперечує законні, прогресивний розвиток суспільства: вона вся проникнута духом пасивізму і має на меті паралізувати революцій-

ну енергію трудящих мас, особливо молоді, посіяти настрої безвір'я, апатії, смутку.

Цій упадничній філософії ми протиставляємо революційний оптимізм марксистського світогляду, наукову теорію прогресивного розвитку суспільства, яку розробили К. Маркс, Ф. Енгельс та В. І. Ленін.

В другому розділі — «Прогрес і два світи» — автор показує, що не випадково буржуазні теорії мають песимістичний характер, бо капіталістичне суспільство — це суспільство без майбутнього,

а справжня історія людства починається з Великої Жовтневої соціалістичної революції: «Перехід від капіталізму до соціалізму — не просто зміна суспільних формацій, це початок нового типу соціального розвитку. Подолавши приватну власність і класовий антагонізм, соціалізм відкриває собою справжню історію людства». В цьому ж розділі висвітлюються питання технічного прогресу в наш час, розкриваються поняття взаємодієносин суспільства і особи, свободи особи та ін.

Третій розділ книги — «Молодь, тобі належить світ!» — присвячений розробці питання про місце молоді в суспільстві. Буржуазні теоретики твердять, що молоді — поняття біологічне. Автор, спираючись на висновки класиків марксизму-ленінізму, на досвід історії та численні приклади, переконливо доводить, що молоді — це історичне поняття, що означає ту частину суспільства, яка формується,

ЯК
НАРОДЖУЮТЬСЯ
ОПТИМІСТИ

росте, вчиться, готується замінити попередні покоління і стати на історичну вахту. А оскільки формування особи в різні епохи і в різних соціальних умовах проходить по-різному, то й поняття молоді кожного разу наповнюється конкретним соціальним змістом.

Матеріал, викладений в книзі А. Гусейнова, до деякої міри складний, проте написаний він досить популярно, так, щоб бути доступним не тільки для пропагандистів, а й для слухачів семінару «Молодь і суспільний прогрес», які мають, як

правило, середню освіту. Багато положень автора вдало підкріплюються цитатами з творів класиків марксизму-ленінізму, а також прикладами й таблицями, що наглядно показують стрімкий розвиток нашого суспільства.

Сподіваємось, що книга «Молоді про суспільний прогрес» стане великою підмогою в роботі семінарів «Молодь і суспільний прогрес».

С. ЯНЧУКОВ,
заступник завідувача пропаганди і культурно-масової роботи обкому комсомолу.

1) А. Гусейнов, «Молодежь об общественном прогрессе» (Для системы политической учебы молодежи). «Молодая гвардия», 1967, 123 стр., 20 коп.

БРАТЕРСЬКА ДРУЖБА, ЦІЛКОВИТА ЄДНІСТЬ ПОГЛЯДІВ

На запрошення Центрального Комітету Комуністичної партії Радянського Союзу і уряду СРСР 12 грудня 1967 року в Радянському Союзі перебувала з офіціальним візитом партійно-урядова делегація Німецької Демократичної Республіки на чолі з Першим секретарем Центрального Комітету Соціалістичної єдиної партії Німеччини, Головою Державної ради НДР Вальтером Ульбріхтом.

Між керівниками Комуністичної партії і уряду Радянського Союзу і партійно-урядовою делегацією Німецької Демократичної Республіки відбулися зустрічі й переговори.

Під час переговорів було обговорено питання дальшого розвитку братерських відносин між Радянським Союзом і соціалістичною Німецькою Демократичною Республікою, зміцнення тісних зв'язків між КПРС і СЄПН.

Партійно-урядові делегації обох країн констатували цілковиту єдність поглядів в оцінці сучасного міжнародного становища і визначенні шляхів розв'язання насущних міжнародних проблем, що хвилюють народи.

Сторони заявляють, що разом з союзними їм соціалістичними країнами, з усіма миролюбними державами вони сповнені рішчисті не допустити відтворення в Західній Німеччині воєнної фашизму і війни, повторення західнонімецьким імперіалізмом страшливих злочинів гітлеризму проти миру і людськості.

Зважаючи на існуючу міжнародну обстановку, обидві сторони підкреслюють особливу важливість дальшого зміцнення організації Варшавського договору — надійного щита проти імперіалістичної агресії і порушення миру в Європі.

КПРС і СЄПН і далі докладатимуть зусиль для зміцнення згуртованості та єдності країн соціалістичної співдружності, світового комуністичного і робітничого руху на творчій основі марксизму-ленінізму, принципів соціалістичного інтернаціоналізму і разом вироблених комуністичними та робітничими партіями документів. Обидві партії вітають скликання консультативної зустрічі комуністичних і робітничих партій. КПРС і СЄПН виступають за підготовку міжнародної паради комуністичних і робітничих партій.

Було досягнуто домовленості про те, що відповідно до раніше переданого запрошення ЦК СЄПН, Державної ради і Ради міністрів НДР партійно-урядова делегація Радянського Союзу відвідає в 1968 році Німецьку Демократичну Республіку з офіціальним візитом дружби. Конкретні строки візиту буде погоджено додатково.

(ТАРС).

3 АКИНЧИВСЯ трудовий день в артілі, яка носить ім'я легендарного полководця Чапаєва. Виноградівка закуталася ковдрою осінніх сутінок, крізь які, немов розсіпані зорі, просвічуються електричні вогні. Он туди, де їх цілий «волосожар», потяглися юрби гомінких людей. А з-за рогу (так і чується, що юнь іде) линує гучні пісні, розносяться над селом і губляться десь у верболах.

В оточенні друзів з'явилися виноваті сьогоднішнього торжества Микола Ласка, Леонід Гудинко, Станіслав та Микола Тарасенки.

Біля Будинку культури не атримаєшся, щоб не піти в танок. І танцюють всі: і молоді, і літні люди.

Музика змоває, виноградівці займають місця в новеньких театральних кріслах. На сцені, за столом, накритим кумачевою скатертину, — призовники, керівники партійної і комсомольської організації артілі, гості, передовики колгоспного виробництва.

До тих, кому присвячено вечір, звертаються з побажаннями й настановами завуч школи Іван Непокритий, секретар комсомольської організації Іван Демченко, учасник Великої Вітчизняної війни Євген Олександрович Чередниченко, перший секретар райкому комсомолу Адам Коротченко, від молоді села — Світлана Чередниченко.

На трибуні — струнний офіцер. Це — капітан Алексєєв з військового.

— Ви — майбутні воїни, — говорить він. — Ваше завдання: досконали оволодіти військовою технікою і стати справжніми майстрами своєї справи! Служіть так, як служать ваші односельчани Микола Ткаченко, Василь Чередниченко, Микола Таборовець, Микола Шоменко та Віктор Бублик.

Схвилюваний Микола Тарасенко. Від імені своїх товаришів він щиро дякує за добрі побажання.

Коли секретар партійної організації І. А. Кузьменко вручає призовникам подарунки, потім букетів хвилює хлопнуса на сцену. Це дівчата дарують їх хлопцям.

І знову оркестр кличе до танцю...

А через кілька днів у чапаєвців було нове свято: урочиста реєстрація шлюбу комсомольців тракториста Івана Коломійця і обліковця тракторної бригади Катерини Лисенко. У подарунок їм колгосп придбав коштовні меблі.

Нові радянські обряди тут, у Виноградівці, стали вже звичними.

М. ЖИТНІЙ,
працівник районної газети.
Компаніївський район.

ПО-НОВОМУ, ПО-РАДЯНСЬКОМУ
У ЧАПАЄВЦІВ—СВЯТО ЗА СВЯТОМ

3.

Хлопці сміхом відповіли на дідову погрозу. Брага ж серйозно продовжив:

— Постарайтесь. Ті, що сидять на сідлах у селі, прийдуть в поле і, як щось не так вийде, зразу заспівають, що вони посіяли б краше!

Любувалися озиминою. Вона ще лиш піднялася над землею, правда, добре вкорінена, правда, густа, як щітка.

Може, і Петро і Андрій бачили вже живна?

Бачили той ранок, росяний ранок, як обое заходили з косами у густі високі стебла, і як дівчата в'язали тугі снопи переселами із зеленої осоки?

Петро першим порушив мовчанку, Петро поклав руку на плече друга: — Вродить. Якраз на ваше з Марусею весілля.

Петро заспівав. Голос Петра почули. І вже звідусіль — від чорних скиб ріллі, від синих високих могл, від зеленої озимини, від сонця, від орачів і волочильників залунало: «Гарно, гарно серед степу...»

Несподівано хлопці змовають: перед ними виростає постать Скрипчана. Він обходить поля...

Стомлені, засмаглі на весняних вітрах, на сонці, сходились до конюшні.

Зібрались усі у куточку коло газової лампи. Читали. Іван Нечепурнюк приніс з бібліотеки книгу Васильченка. Читав і «Мужницьку арихметику», і «Свєкора», й «Бусурмена», але всім дуже сподобалась «Чайка»...

Маруся плакала, а Толя кулаки стиснув: — Я б їм, катам людським, голови зривав!

Перша ніч пройшла спокійно. Десь гвалтували собаки, прок у курі кали півні. Хлопці виходили на подвір'я, прислухались. Почало розвиднятися. Всі, поспідавши, вирішили на роботу.

Другого вечора співали. Найкращий голос був у Петра, але його не було, цього вечора зачарувала всіх Маруся.

Заговорили про драмгурток.

— Та в нас усе буде! — скрикнув Никифір. — І драмгурток, і свій театр, тільки давайте обличимо все на сьогодні. Як так втомився, що очі злипаються. Давайте-таки тут розділимося на групи і хоч по годинці та заснемо.

— Тихіше! — раптом підвівсь Карпо. Він мав такий слух, що чув, як трава росте. — Здається, хтось сюди іде. І не один...

Карпо не помиливсь.

У районний центр, Новомиргород, того вечора викликали голів сільрад, голів колгоспів, секретарів партійних і комсомольських організацій. Викликали на годину. Але, як завжди у ті часи, нарада дуже затяглася — майже до дванадцятої ночі.

І вороги про те знали! Обдурені селяни повірили ворогам і, дїждавшись півночі, рушили до артільних конюшень.

Карпо не помиливсь. Ішли. І не один. Не десять. Не два. Ішла юрба. Мовчки. А коли побачила розчинені двері, світло, комсомольців, кинула рішуче, загрозливо, із злістю:

— Не сплять сучині сини!

— Хай спробує хтось стать на дорозі!

Не побоялись. Вийшли. Всі тридцять. Хлопці й дівчата. Сімнадцятилітні. Двадцятилітні. Іван Нечепурнюк звів руку вгору і владно кинув:

— Стійте!

Стали. Хоч задні папирали на передніх. Іван продовжував:

— Ми знаємо, чого ви йдете. Ми знаємо, що вас обдурили, що вашими руками вороги хочуть розвалити артіль.

Його зупинили: — Не мітнутий!

— Коні заберемо!

Тридцять проти юрби, як жменька. Розтопчуть. Юрбі назустріч вийшла Маруся — невисока, в старій хустці, в старій лататій свитці. Вийшла і кинула, скільки мала сили:

— Слушайте! Коней ми не дамо! Нам же сіяти треба! У вас же діти, маленькі діти! Чим же годуватимете їх, як поле не засіємо?!
Перед нею стала висока розкудовчена борода у кудлатій шапці:
— Ти, шльондро, з яким жеребцем що ніч була? Скажи — скоро приведеш?..
З юрби хтось підтримав бороду:
— Про хліб для дітей самі потурбуємось!

Петро ГАВРІЛЬЧЕНКО, секретар комсомольського осередку артілі. Фото 1934 року.

Микола СТОЯН.

с. Пацєво Новомиргородського району.

НІ ВКОРОТИТИ, НІ ДОДАТИ

ДО ВИХОДУ НА ЕКРАНИ
ФІЛЬМУ «ЯКЩО ДОРОГИЙ
ТОБІ ТВІЙ ДІМ»

Близько двох років тому Костянтин Симонов запропонував мені взяти участь у роботі над фільмом, присвяченим 50-річчю розгрому фашистських військ під Москвою. Треба було, не вдаючись до засобів та методів ігрового кіно, не користуючись інсценуваннями, гранично достовірно створити обстановку грандіозної битви.

Загальний аспект твору вже вимальовувався. У Симонова і Воробйова було нагромаджено багато матеріалу, у тому числі ряд інтер'ю з учасниками битви. Та треба було організувати цей матеріал, знайти тематичний стрижень для, здавалося б, безсюжетного фільму, дати йому фабульну пружину.

Без цього нам не пощастило б досягти головної цілі — перенести глядача в обстановку того часу, примусити його хвилюватися, дати фільмові емоційну напругу.

Міркуючи над зібраними матеріалами, сюжетним «ключем», я звернув увагу на той факт, що за задумом Гіллера Москва повинна була перестати існувати як місто. Це не було просто фантастичне марення параноїка, а ретельно продуманий в деталях і розрахований інженерами план. Передати глядачеві реальне відчуття смертельної небезпеки, що нависла над столицею, дати відчуття, що це могло статись, як-

би не героїзм захисників Москви — ось така драматична канва виникла в мене і була схвалена сценаристами.

В кіноархіві ми знайшли німецьку хроніку «Похід на Схід».

Цей фільм продовжував аналогічну серію, присвячену походам на країни Європи — на Францію й Польщу... За традицією, фільми цієї серії закінчувалися епізодами взяття столиці і урочистого маршу переможців. З причини, що не залежали від авторів, цей фільм закінчується показом ювілею антикомінтернівського пакту і багатообіцяючим повідомленням директора: «Москва горить, уряд переїхав у Самару. Чекайте нових повідомлень...» Але нових повідомлень у бажаному дусі вони не дочекались. І в нетерпінні навіть сфабрикували кінофальшивку — парад німецьких військ на Красній площі, які чомусь рухались в зворотному на-

(Закінчення на 4-й стор.)

ЙОГО ПРИНАДА—ЛЮДИ ГОЛУБИ

Того вечора в редакцію нашої газети сходилися люди різних професій, об'єднані спільним уподобанням — фотомистецтвом. На чергове заняття міської фотосекції привнесли свої кращі твори М. Черкаєв, Р. Рубін, О. Петров, М. Тернавський, А. Марушевський, В. Логовин. Серед творів, які обговорювались, було відзначено роботи Євгена Баєва. Кращі із них — «Десятикласниця», «Хлопчик і голуб», які тут друкуються.

В. КОВПАК,
фотокореспондент «Молодого комунара».

Л
Ю
Д
И
И
Г
О
Л
У
Б
И

НІ ВКОРОТИТИ, НІ ДОДАТИ

(Закінчення. Початок на 3-й стор.)

прямку, від Лобного місця до історичного музею. Пляку цю в архівах ми не знайшли і вирішили один з кульмінаційних епізодів по-іншому — зняли порожню засніжену Красну площу, і повільну панораму вздовж безлюдних трибун супроводжували гупотом чобіт, бравурними німецькими маршами. Судячи з реакції глядачів, розрахунок був вірним.

Потрібно сказати, що процес роботи над фільмом художньо-публіцистичного жанру багато в чому нагадує імпровавізацію. Робити його, суворо дотримуючись наперед заданих сценарієм рамок, неможливо. Бувало так, що випадково знайшли в архівах кадри розтовкували «дітями» інші епізоди, примушували на ходу переробляти

образу цілі сюжетні лінії. Зрозуміло, при цьому ми завжди мали на прицілі наше головне завдання. Так, поштовхом до прологу фільму послужило невелике повідомлення в журналі «Польща» про так зване «Вовче ліво» — ставку Гітлера, перенесену ним з Альп у Польщу — ближче до майбутнього фронту. Ми зняли ці циклопічні споруди, яких ганки не змогли розрушити протягом тижня. Їх підземна частина, заповнена водою, до цього часу береже свою таємницю. З цього і починається наш фільм — попереджує Росія. Чи не тут виникла людожерська ідея — використати Волгу, щоб затопити Москву, перетворити нашу столицю у величезне озеро? Нам треба було зрозуміти, побачити,

чим жила Москва напередодні трагічних подій. І знову допоміг випадок: в архіві знайшли повітряний кадр, що не бачив екрана, про парад 1 Травня 1941 року, за сім з половиною тижнів до страшної червоної ночі. І від промови наркома Тимошенка, від воєнних аташе, що уважно спостерігали за радянською технікою, представленою на параді, ми переходимо до стоп-кадрів переправи фашистських орд через Буг.

Не буду з подробицями переказувати епізоди, що увійшли в картину, — глядач сам її побачить. Хочу лише підкреслити, що головним принципом нашої роботи була реставрація фактів будь-яким методом — від монтажу ніколи не друкованих негативів до інтер'ю з учасниками подій. Цим наш фільм відмінний, наприклад, від відомої картини про розгром німців під Москвою, яка була на 80 процентів інсценувана. Думаю, що зняті нами великі інтер'ю (по п'ятнадцять годин) з маршалами Жуковим, Рокоссовським, Коневим являють собою великий інтерес для воєнних істориків, хоча в кар-

тину увійшли тільки невеликі уривки з цих епізодів. Часом зовсім маленькі, скупі, але достовірні фрагменти несли більший емоційний заряд, ніж лишні інсценівки.

Ми хотіли нагадати людям не тільки про погане і страшне, що пережив наш народ, але й про хороше, яке не можна губити і скидати з рахунку. Перш за все духом радянської людини, її переконаністю і гуманною моральною силою була отримана історична перемога під Москвою.

Василь ОРДИНСЬКИЙ,
кінорежисер, заслужений діяч мистецтв РРФСР. (АПН).

ПОКАЗУЄ КІРОВОГРАД

СУБОТА, 16 грудня. Перша програма. 10.30 — Гімністика для всіх. (М). 11.00 — Наша афіша. (К). 11.05 — Для дітей. «Не всі ведмеді взимку сплять». (Телефільм). (К). 11.35 — Назустріч 50-річчю Радянської України. Концерт учнів Миколаївської музичної школи. (Миколаїв). 12.05 — Для школярів. «Пірогу до нас у казку». (М). 13.00 — «Московський метрополітен». (М). 13.30 — Назустріч 50-річчю Радянської України. «Зустрічі біля червоної гвоzdик». Передача про бійців Червоної Гвардії і Червоних партизанів. (Одеса). 14.00 — «ТЕК-67». (К). 14.40 — Телевізії. (К). 15.00 — Назустріч 50-річчю Радянської України. «Революція продовжується». Прем'єра телефільму. (К). 15.30 — Назустріч 50-річчю Радянської України. Молодіжна програма «Погляд». (К). 16.30 — «Клуб кіномандрівників». (М). 18.30 — Теленовіни. (М). 19.00 — Заключий вечір другого фестивалю телефільмів. (М). 21.30 — Фігурне катання. (М). 23.00 — Назустріч 50-річчю Радянської України. «Музика українських композиторів у кіно». (К).

НЕДІЛЯ, 17 грудня. Перша програма. 10.00 — «Будильник». (М). 10.30 — Для школярів. «Пізнє літє і планети». 11-й тур телевізійної астрономічної олімпіади. (М). 11.30 — «Передмістя Ленінграда». «Ленінград». 12.00 — Для школярів. «Роби з нами, роби, як ми, роби краще нас». (НДР). 13.05 — «Екран дружин». (М). 14.05 — Є. Образцов, С. Прокоф'євська — «Великий Іван». Вистава Вінницького театру ляльок. (К). 15.15 — Для юнацтва «Райдуга». (Одеса). 16.00 — Музичний кіоск. (М). 16.30 — Для воїнів Радянської Армії і Флоту. (Куйбишев). 17.00 — Телевізійний журнал «Від Дніпра до Бугу». (Кіровоград). 18.30 — Фігурне катання. (М). 20.30 — Теленовіни. (М). 20.45 — Концерт молодіжного ансамблю «Дністер». (Львів). 21.35 — Назустріч 50-річчю Радянської України. «Революція продовжується». Прем'єра телефільму. (К). 22.00 — «Добрий вечір, сусіде!». Недільна розважальна програма. (М).

Друга програма. 17.00 — Назустріч 50-річчю Радянської України. «Школа правди і праці». (К). 17.50 — Концерт солістів Київського оперного театру. (К).

ПОКАЗУЄ

ДНІПРОПЕТРОВСЬК

СУБОТА, 16 грудня. 9.00 — Програма навчального телебачення. 16.30 — «Клуб кіномандрівників». (М). 18.20 — Кіножурнал «Новини дня». (М). 18.30 — Телевізійні новини. (М). 19.00 — Заключий вечір II фестивалю телевізійних фільмів. (М). 21.30 — Фігурне катання. (М).

НЕДІЛЯ, 17 грудня. 17.50 — Концерт солістів Київського оперного театру. (К). 18.30 — Фігурне катання. (М). 20.30 — Телевізійні новини. (М). 20.45 — Концерт ансамблю «Дністер». (Львів). 21.35 — «Революція продовжується». (Харків). 22.00 — «Доброго вечора, сусіде!». (М).

ПОКАЗУЄ МИКОЛАЇВ

СУБОТА, 16 грудня. 11.35 — Назустріч 50-річчю Радянської України. Концерт учнів Миколаївської музичної школи. 13.30 — «Зустрічі біля червоної гвоzdик». (Одеса). 14.00 — Мультиплікаційний фільм. 14.40 — Телевізійні всті. 15.00 — «Революція продовжується». (Харків). 15.30 — Назустріч 50-річчю Радянської України. Молодіжна програма «Погляд». (К). 16.30 — «Клуб кіномандрівників». (М). 18.20 — Кіножурнал «Новини дня». (М). 18.30 — Телевізійні новини. (М). 19.00 — Заключий вечір II фестивалю телевізійних фільмів. (М). 21.30 — Фігурне катання. (М).

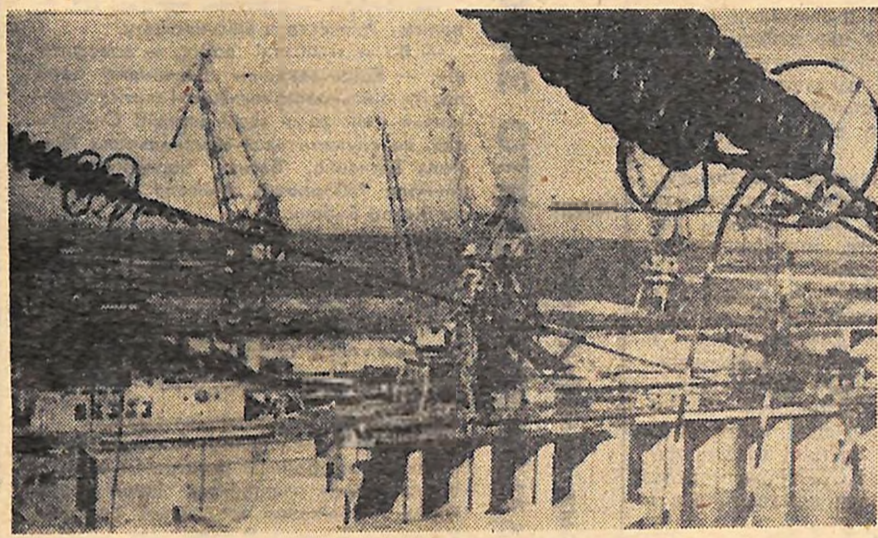
НЕДІЛЯ, 17 грудня. 10.30 — Передача з Одеси. 12.30 — Англіійська мова для малят. 15.15 — Для юнацтва. «Райдуга». (Одеса). 16.00 — «Музичний кіоск». (М). 16.30 — Для воїнів Радянської Армії і Флоту. (Куйбишев). 17.00 — Художній фільм «Мрія моря». 18.30 — Фігурне катання. (М). 20.30 — Телевізійні новини. (М). 20.45 — Концерт ансамблю «Дністер». (Львів). 21.35 — «Революція продовжується». (Харків). 22.00 — «Доброго вечора, сусіде!». (М).

КІРОВОГРАДЩИНА — 67

Кременчуцька ГЕС.

Фото А. ДІБРОВНОГО.

В першому класі Кіровоградської школи-інтернату № 1.

Фото В. КОВПАКА.

ЛИСТУВАННЯ «МОЛОДОГО КОМУНАРА»

ДЛЯ НОВОРІЧНОГО БАЛУ

«Скоро Новий рік. І хочеться приготувати хороший костюм на бал-маскарад! А який краще? Десятикласники Устинівської школи. Подібні листи надійшли також від випускників Підвисоцької та деяких інших шкіл.

Новорічний бал — веселе свято. І тут особливо можна виявити свої здібності і фантазію. У кожного є любий літературний герой, декому ще з дитинства пам'ятні казкові герої. І, звичайно, буде непогано, якщо у веселому танку біля ялинки зустрінуться Дон-Кіхот і Санчо Панса, Ромео і Джульєтта, Садко і Морська Царівна, Ілля Муромець і Тарас Бульба... Звичайно, бал не може обійтися і без в'язів сьогоденного дня — космонавтів.

Прикрасою балу є й національні костюми народів СРСР та народів інших країн. Школярі

мають досвід їх виготовлення. Проте, вибираючи собі той чи інший національний костюм, слід керуватися не лише його красою. Необхідно зважити, чи буде він до лиця, чи відповідатиме вашій фігурі і т. д. Дуже добре, якщо хлопчеські чи дівочі зуміють виконати народну пісню чи танець, які відповідають костюмові.

Більшість національних костюмів прикрашуються вишивкою. Для новорічного костюма вишивку можна замінити аппликацією.

Костюмів можна придумати багато. Все залежить від вашої фантазії.

УСПІХ РАДЯНСЬКОЇ ВИСТАВКИ

САНТ-ЯГО. Більше ста тисяч чоловік відвідали радянську виставку «Діти СРСР», відкриту в чилійській столиці 22 листопада. На виставці представлена творчість дітей з усіх радянських республік: малюнки, скульптури, вишивки, діючі моделі машин, космічних кораблів. На виставці був проведений конкурс на кращий малюнок. В ньому брали участь 70 дітей початкових шкіл Сант-Яго. Переможцям вручені премії: радянські книжки, альбоми та іграшки, виготовлені руками радянських дітей. Днями виставки «Діти СРСР» переїжджає в чилійське місто Консепсьон.

(ТАРС).

„ЧУЖЕ, СЕРЦЕ ДІЄ

ЛОНДОН, 13 грудня. (ТАРС). На одинадцять день після операції Луї Вашканський — перша в світі людина з пересадженим серцем почувала себе, як і раніш,

задовільно. Як передає з Кейптауна кореспондент агентства Рейтер, вчора лікарі лікарні «Хротє Схюр» дозволили Вашканському вперше сісти і спустити ноги з ліжка.

НАША АДРЕСА І ТЕЛЕФОНИ

м. Кіровоград, вул. Луначарського, 36.
Телефони: редактора — 45-00, відповідального секретаря — 45-35, відділів — 45-36.

«МОЛОДОЙ КОМУНАР» — орган Кіровоградського обкому ЛКСМУ

«ВОЛГА» НА ДОРОГАХ ЕФІОПІЇ

АДДІС-АБЕБА, 12 грудня. (ТАРС). Перше місце в своєму класі машин і загальному друге місце завоював на автотралі по дорогах Ефіопії екіпаж «Волги» в складі москвичів Сергія Тенішева і Валентина Кислих. Їм вручений «Кубок організаторів змагання».

Загальне перше місце зайняли французькі спортсмени на автомобілі «Рено».

«Траса раллі в Ефіопії», — розповів кореспонденту ТАРС начальник Центрального клубу ДТСААФ А. Іпатенко, — була дуже складна — 3 тисячі кілометрів по бездоріжжю. Дуже тяжко доводилося водіям уночі, коли змагались потрібно було в умовах повної відсутності орієнтирів, а йти доводилося з середньою швидкістю 95 кілометрів на годину. Із 32 екіпажів, що стартували, закінчили дистанцію і «вклались» у контрольний час тільки 14.

Успіх нашої «Волги» послужить доброю рекламою і для змішаної радянсько-ефіопської фірми «ЕФСО», яка продає машини радянських марок в цій африканській країні».

Т. в. о. редактора Ю. МОТОРНИЙ.